

УДК: 615.15: 37.018.4

ДОСВІД НФаУ З ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Л.В. Галій, Т.М. Серопян

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційний курс, фармацевтична освіта.

Вступ. Жорстка конкуренція на внутрішньому ринку освітніх послуг, боротьба за потенційних студентів вже навіть із закордонними навчальними закладами, вимагає ВНЗ України впроваджувати сучасні, більш прогресивні, індивідуалізовані форми навчання, до яких, безумовно, належить дистанційне навчання. Саме тому, Національний фармацевтичний університет (НФаУ) протягом останніх п'яти років здійснює підготовчу роботу у напрямі отримання дозволу МОН України на дистанційну форму навчання.

Мета дослідження. Керуючись наказами МОН України № 466 від 25.04.2013 "Про затвердження положення про дистанційне навчання" та № 1518 від 30.10.2013 "Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями" в НФаУ системно та послідовно опрацьовуються усі необхідні складові, а саме з організаційного, кадрового, науково-методичного, матеріально-технічного, програмного та інформаційного забезпечення.

У 2015/2016 н.р. у НФаУ, відповідно до рішення Вченої ради, був здійснений педагогічний експеримент з впровадження дистанційного навчання. Узагальнення його результатів стало метою даного дослідження.

Основна частина. Контингентом, який було відібрано для участі у педагогічному експерименті, стали студенти спеціальності 8.12020101 "Фармація", 6 курс, термін навчання 1,5 роки, у кількості 34 осіб.

Щодо особливостей організації навчального процесу за дистанційною

(змішаною) формою в НФаУ, то вони полягали у наступному: 1) вивчення однієї дисципліни здійснювалося протягом певної кількості тижнів; 2) навчальна програма дисципліни розподілялася на дистанційну та очну частину; 3) лекційні заняття проводилися у форматі прямих відеотрансляцій з використанням платформи Google Hangouts; 4) практичні та семінарські заняття здійснювалися у форматі виконання індивідуальних завдань або у форматі форумів; 5) поточний та проміжний контроль проводився у форматі тестування; 6) весь час ДК супроводжували тьютори, при цьому затримка у повідомленнях зі студентами не перебільшувала 24 годин; 7) за роботу у певному ДК студент повинен був набрати від 36 до 60 балів, що ставало допуском до очної сесії; 8) лабораторні роботи та здача підсумкового модульного контролю (ПМК) здійснювалися виключно під час очної сесії.

У цілому, протягом року відповідно до навчального плану 8.12020201 «Фармація», викладачі 12 кафедр університету здійснили супроводження 13 ДК, які тривали від двох до п'яти тижнів.

Аналіз роботи тьюторів (викладачів, які супроводжують ДК) та її хронометраж свідчить про нові види взаємодії зі студентами, наприклад, спілкування у чатах під час прямих трансляцій лекцій, спілкування у форумі "Допомоги тьютора", оцінювання повідомлень у тематичних форумах, надання коментарів щодо виконання завдань з можливістю їх доопрацювання студентом, створення позитивного та мотиваційного клімату у віртуальному класі.

Необхідно зазначити, що робота студентів у середовищі Moodle, яке обрано в НФаУ у якості віртуальної навчальної платформи, є індивідуальною, а не груповою, а тому кількість часу, який фактично використаний тьюторами на супроводження ДК, значно перевищує нормативи заочної форми навчання. Так, у середньому, тьютори щоденно витрачали на супроводження ДК від двох до чотирьох академічних годин. Але, саме завдяки цьому, успішність дистанційних студентів не поступилася успішності студентів денної форми навчання.

Важливо, що середовище Moodle дозволяє здійснювати ретельний моніторинг навчальної діяльності кожного студента, наприклад, кількість переглядів ним певних елементів ДК, кількість розміщених повідомлень у форумах тощо.

В аспекті вирішення проблеми аутентифікації особи, яка приймає участь у дистанційному навчанні, набуває значущість можливість платформи Moodle визначати IP-адрес студента, а значить і його місцезнаходження.

Щодо інших технічних можливостей Moodle, то вони дозволяють здійснювати аналіз затребуваності студентами окремих елементів ДК. Так, наприклад, опановуючи ДК "Економіка інноваційної діяльності", який тривав протягом двох тижнів, студентами 25 разів було переглянуто «Шкалу оцінювання», тоді як «Форум новини» ними переглядався 510 разів, а до форуму «Допомога тьютора» студенти зверталися 451 раз.

Висновок. За результатами педагогічного експерименту з впровадження дистанційного навчання в НФаУ, можна зазначити наступне: 1) дистанційні студенти більш мотивовані до навчання, оскільки навчаються у зручному режимі, місці та часі; 2) скорочуються непрямі витрати студентів на навчання (витрати на проживання, харчування, транспорт); 3) за результатами анкетування, дистанційні студенти задоволені якістю ДК та спілкуванням із тьютором (4 бали з 5 можливих); 4) успішність дистанційних студентів не поступається успішності студентів денної форми навчання.

У цілому ж, впровадження дистанційного навчання є складним, високопрофесійним та довготривалим процесом, який потребує значних ресурсів ВНЗ та відповідного кадрового потенціалу, при цьому якість дистанційної освіти не поступається традиційним формам навчання.

Однак, поряд з позитивними аспектами, потребує нагального вирішення проблема невідповідності годин педагогічного навантаження та фактичного часу, який витрачають викладачі при супроводженні ДК.

Відомості про авторів:

Галій Лариса Віталіївна, доктор фармацевтичних наук, доцент, декан фармацевтичного факультету № 2 НФаУ.

Серопян Тетяна Миколаївна, здобувач кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу у фармації НФаУ.

Адреса для листування: larisa_galiy@ukr.net